

Serge Brussolo

Copiii lui Proteu[1]

Les enfants de Protée

---

[1] Proteu este o divinitatea greacă a mării menționată de Homer în Odiseea ca „bătrânul mării” și paznicul turmelor de foci ale lui Poseidon. Proteu avea capacitatea de a prezice viitorul și de a se metamorfoza, putându-se transforma în leu, dragon, panteră, râu, copac, foc, apă, etc..

În dimineața asta mi-au luat mâinile. Și dreapta și stânga. Îmi privesc degetele, sunt lungi, foarte lungi, au o finețe stranie și disproporționată, cu unghii mici manichiurate, roz sidefat, tăiate foarte scurt. În anumite momente, îmi mișc degetele pentru a verifica elasticitatea articulațiilor sau îmi curbez falangele în sus cum n-aș putea niciodată să fac cu mâinile mele adevărate.

— Îi aparțin unei pianiste, mi-a spus Irshaw. Atenție, da?

Și mi-a răvășit părul, părintește, înainte de a se îndepărta, cu burtica înainte, lumina aplicelor aprinzând reflexe bizare pe țeasta lui chealã și plină de umflături.

— Nu trebuie să-mi atingi părul! i-am strigat pe când închidea ușa. Știi bine că aparține Gwenolei Mael!

Nu mi-a răspuns și am auzit clinchetul trusei de chei și declicul zăvorului îmbucându-se în cele cinci puncte de sprijin. Ușa blindată i-a atenuat zgomotul pașilor și n-am putut ghici cine avea să fie următorul vizitat.

M-am prefăcut în fața oglinzii că cânt la pian, dar pe bune că habar n-am de vreo piesă pentru pian. Degetele se mișcau cu agilitate. O linie roșiatică subțire îmi încercuia fiecare încheietură, singurul semn ce trăda schimbul, iritație trecătoare a locului racordării.

În cele din urmă, m-am gândit că mâinile nu-mi „veneau”. Dar undeva în exterior, pe sun-deck-ul[2] vreunui pachebot în croazieră, pianista probabil se gândea la același lucru... Exact la același lucru.

Am privit pendula. Cinci. Coafezul avea să vină în curând pentru a se ocupa de păr. Tratamentul de elasticitate. Tratament anti-pelicular. Strălucire și tonalitate.

Trebuie spus că e un păr foarte frumos. Greu, bogat, trăgând capul pe spate sub povara șuvițelor. Cu onduleuri grele ca ale valurilor, de un roșu de piele veche, patinată, îmi cade pe umeri ca o capă vie. Nu-i de mirare că Gwenola Mael a devenit star peste noapte cu o asemenea comoară.

M-am întrebat adesea cum de se putea acomoda cu sărmana mea tunsoare de un blond palid, cu șuvițe rare și fără volum, subțiată de șamponurile de doi bani și de spălaturile insuficiente la un robinet de pe palierul unui al șaselea etaj, cu o portăreasă care urlă: „Fără urme pe parchet!”.

Dar poate că Gwen e liberă, ușurată, și această libertate și sfârșitul angoasei fac cât o chică amărâtă pe care a știut în mod sigur s-o agrementeze cu peruci savante.

Am mai făcut un schimb de mâini, acum un an. Era un chirurg atunci, care și le lăsase în depozit. Un negru. Timp de trei luni a trebuit să mă obișnuiesc să-i văd degetele negre mișcându-se la capătul brațelor mele albe, ca niște piese adăugate, nepotrivite. Irshaw își bătea joc de mine: „Dumnezeule, parcă porți mănuși negre”.

Uneori, îmi desfăceam faldurile dezabieului[3] și mi le puneam pe pântec sau pe coapse până mă excitam... Pielea aceea străină pe pielea mea. După trei luni, chirurgul a revenit, mi-a spus râzând că trebuise să poarte mănuși în tot acest timp și că soția lui refuzase categoric să se lase mângâiată atâta timp cât avea să aibă mâinile unei femei albe. Am râs cu el, dar în fond, eram puțin vexată. Amenințările al căror obiect

---

[2] Punte pe care se face plajă.

[3] (Franțuzism) îmbrăcăminte ușoară (elegantă), purtată de femei în casă.

fusese păreau îndepărtate și mi-a redat mâinile. Nu pentru mult timp totuși...

Suntem puțini pensionari la Irshaw, patru sau cinci, nu mai mulți. Ceea ce ne aduce în asemenea situații absurde. Adesea, în momentul unui schimb, trebuie luat cel rămas liber, bărbat sau femeie, alb sau negru, nu contează...

De altfel, Irshaw refuză să angajeze noi pensionari, pretinde că o dată cu creșterea numărului îi va fi mai dificilă păstrarea securității noastre, iar noi am deveni o țintă vizibilă.

— Blindajele, câinii, enumera el adesea, grădina minată, radarele, mă costă ca ochii din cap, copii, nici nu vă închipuiți. Abia mă ajung cu cheltuielile! Abia mă ajung!

Mincinos nenorocit, porc chel. Și Cadillacul roz metalizat cu buchete violete ce zace în garaj, ultima ta achiziție ce se va alătura în curând celorlalte optsprezece vehicule cu care nici nu mai știi ce să faci... Irshaw care ne-a transformat în bărbați-puzzle, femei-bănci.

Câte bucăți anatomice am primit în păstrare în ultimii trei ani? Sunt incapabilă să spun. Mâini de artiști, de prestidigitatori, de sculptori, de magnetizatori...

Și sportiva aceea căreia i-am îndurat mușchii aproape un an. Vedeta de striptease care mi-a încredințat sânii, torpile de carne roz cu vârfuri ascuțite și care mi-a luat „gelatinele” scoțând un suspin de ușurare.

Ca un veritabil cameleon mi-am văzut înfățișarea modificându-se în decursul lunilor, puzzle oscilând invariabil de la grotesc la respingător. Unele ziare ne-au supranumit „copiii lui Proteu”; cred că imaginea e destul de corectă.

Nu mai știu cum a început totul. A fost comunitatea unde am nimerit în seara unui examen ratat...

O încăpere mare chiar sub acoperiș, aproape un pod, deasupra unui labirint de străduțe cu un folclor artificial. Cartier de studenți pentru turiști, arzător și decăzut. Două fete, șase băieți. Cocktail prost dozat

oscilând între casă de toleranță și viol colectiv. *Joints*[4] care te ajută să treci hopul. Imensa teamă de exterior, cordonul ombilical pentru care ești gata să suporți orice. Și apoi razia copoilor, poate, și Irshaw care mă smulge dintr-un comisariat împuțit, îmi plătește cauțiunea și mă trage spre un Cadillac bleu cu buchete argintate, suflându-mi în ureche:

„Am o treabă pentru tine, dacă vrei... E bine plătită, mulți biștari. Stai patru, cinci ani și te retragi cu o fermă la țară, un atelier de artizanat… Nu contează. Chestie sigură, nu-ți rata șansa...”

Irshaw, rechin de baruri, comisariaturi, specialist în cei fără acoperiș ai mahalalei. Irshaw care mă târăște de la generalist la specialist, îmi scoate veșmintele, chiloții, mă împinge spre oțelul rece al stetoscopului sau speculumului...

— Trebuie să ai carnea sănătoasă, micuțo, ambalajul și conținutul, totul, înțelegi? Asigurarea de igienă, asta atrage clientela: Irshaw, singurul specialist al schimbului care vă oferă garanția medicală a produsului. Tare, nu? Cu asta vom face aur. Tu și cu mine...

Irshaw care m-a încuiat cu alți trei sau patru nefericiți de aceeași teapă în casa lui… „închisă”, foarte închisă... În fortăreața lui, cubul lui blindat de metal, buncărul deghizat în vilă de pensionari a S.N.C.F.-ului. Noi nu riscăm mare lucru, e adevărat. Ar trebui o escadrilă de turbo-caruri pentru a doborî grilajul de titaniu prin care trece – la cea mai mică alertă – un curent de 10.000 de volți... Și vandalii n-au fost niciodată atât de bine echipați.

La început, îmi amintesc că m-am întrebat cărei clientele de lux ne rezervă temnicerul nostru. Dar nu era vorba de prostituție, cel puțin nu în sensul obișnuit al cuvântului.

Schimbul nu e dureros, e ceva diferit, inexprimabil. Este o cutie din piele neagră cu șiruri de ace din aur care trebuiesc înfipte după o geometrie misterioasă în carnea insensibilizată în prealabil cu clorură de etil. Apoi injecția în scobitura mijlocului, un lichid limpede, care, la

---

[4] Țigări cu canabis.

sfârșitul injectării, formează o gâlmă tare care dispare după mult timp. Ritualul e identic și pentru client, apoi... Apoi Irshaw vă întinde pe un stelaj și oprește electricitatea. Poate trece o oră, uneori mai mult, până apare senzația. E ca și cum membrul ce se schimbă își pierde armătura, substanța, se reduce ca o foaie de hârtie la două dimensiuni. În acel moment, dacă-ți păstrezi ochii deschiși, poți distinge o jerbă de scântei legând acele tale de cele ale clientului întins undeva în întuneric.

„Schimb molecular, explică mereu Irshaw, e foarte simplu și foarte complicat, nu vă bateți capul cu tehnica. Gândiți-vă doar la parale, copii, e singurul lucru care contează...”

Imediat după, partea de permutat (gleznele și picioarele vreunei dansatoare de clasă, urechile și mâinile unui muzician, fața unui actor celebru), imediat după, spun, acea parte pare să-și mărească volumul, umflându-se până umple toată sala. E o senzație bizară, ca și cum picioarele sau brațele s-ar termina cu tălpi sau mâini mari cât autobuzele.

După aceea totul reintră în ordine, clientul pleacă completat cu propriile noastre membre, iar noi rămânem aici, având de-acum acea carne străină grefată pe noi și care va rămâne în păstrare până când proprietarul vine s-o recupereze, peste șase luni, peste un an... Părțile schimbate sunt acceptate perfect de organism. Niciun fenomen de respingere nu poate apare dacă cele două persoane confruntate pentru schimb aparțin aceleiași game de compatibilitate. Eu n-am prea înțeles niciodată poveștile astea cu toleranța, dar cred că se poate stabili o paralelă cu transfuziile sanguine. Există cei ce pot dona la toată lumea, dar nu primesc decât de la unii și tot așa. Irshaw știe toate astea mult mai bine decât noi. Efectele secundare sunt aproape insignifiante: o iritație ușoară pe locul unde carnea proprie se unește cu cea a clientului. O atenuare a senzațiilor pe toată partea străină de corpul vostru, ca o anestezie ușoară și persistentă, asta e tot.

Irshaw își știe treaba. Oficial, noi nu existăm. Nicio publicitate în presă sau la televiziune, doar un zvon care circulă prin mediile privilegiate care au toate motivele să se teamă de vandali: vedete, staruri de toate genurile. E clientela noastră, o clientelă fidelă care

plătește bine. Irshaw ne alocă un procentaj din fiecare contract și banii noștri se duc să hiberneze într-o bancă la alegerea noastră, așteptând ziua retragerii noastre, înmulțindu-se cu fiecare nou contract. Cinci ani și apoi libertatea, plecarea. Să-ți iei banii, să te retragi, poate să-ți cumperi un vaporaș, să faci turul lumii. Să nu mai vezi decât valurile...

Cinci ani.

Vandalii sunt cei care au determinat norocul lui Irshaw, absolut fără voie, de altfel.

Vandalii, supranumiți și „Iconoclaștii”, adepții marii nivelări. Veritabil partid politic născut dintr-un grupuleț obscur ai cărui membri începuseră prin a jupui tablourile de prin muzee. Doctrina lor, difuzată prin azvârlirea în toate părțile de foi prost tipărite, a împestrițat mult timp pavajele și trotuarele. Acum, mulți evită să mototolească pe față pliantul întins, la ieșirea din metrou sau dintr-un mare magazin, de un tip cu craniul ras și având tatuat pe frunte un V mare cu tuș roșu. Cei mai mulți chiar mimează cu ipocrizie o falsă încercare de descifrare a rândurilor cu caractere mici și năclăite și nimeni nu râde sau ridică din umeri.

Vandalii se înmulțesc și teoriile lor, publicate oficial, au chiar onoarea vitrinelor librăriilor. „Vandalismul” se bazează pe voința de abolire a oricărei diferențe în repartiția darurilor creatoare, refuzul geniului sau talentului pe care îl consideră un scandal și o tară, ca o anomalie suspectă și probabil primejdioasă, pentru că nu e posedată decât de câțiva. Ca regulă generală, „Vandalismul” refuză sclipirea de geniu, brio-ul, predică nivelarea, uniformitatea, normalizarea liniștitoare.

„Artiștii sunt cu toții dezaxați, proclamă afișele, și arta nu e altceva decât produsul unei nevroze. Baudelaire era sifilitic, Rimbaud pederast, ca și Genet, Gide. Poe alcoolic, Nerval nebun, ca și Maupassant...”

„Vandalismul” refuză prosternarea în fața idolilor, a vedetelor, el biciuiește și se dedică distrugerii a tot ceea ce iese din rând. Tot ceea ce se face remarcat, tot ceea ce scapă ordinii, mediocrității, tot ceea ce

denunță ca „paradă”, pretenție, orgoliu... Și teoreticienii săi proslăvesc pe pagini întregi virtuțile umilinței, grandoarea „banalului”.

„Trebuie ca bolnavii să tacă! – urlau manifestele – Să uite sa cenzureze și să refuleze ceea ce cutează să numească «talente», și cărora le spunem pe drept cuvânt «manifestări ale unei deosebiri obscene»...”

Au început prin a pune sub interdicție muzeele, trimițând comandouri, trăgând cu mitraliera în Venus din Milo, arzând Gioconda cu lampa de sudură. Foarte rapid, foarte repede, galeriile de artă și-au închis porțile. Apoi a venit rândul celebrităților, oamenilor politici, actorilor, scriitorilor, muzicienilor, chirurgilor... Și de fiecare dată lucrurile s-au derulat la fel. Un grup a pătruns noaptea în apartamentul unei celebrități, un medic de exemplu, un medic cunoscut pentru grefele sale și incredibila precizie a celor mai mici gesturi în timpul operațiilor. Legată fedeleș, victima n-a avut altă soluție după aceea decât să-și pescuiască mâinile dintr-un lac. Au fost cazuri de balerine cu picioarele tăiate, vedete vitriolate, și mai știu eu ce…

Psihoza vandalismului a lovit orice persoană posedând un talent, o calitate fizică invidiabilă și atunci Irshaw a apărut. Toți cei ce doreau să-și păstreze „capitalul” lor fizic au venit să bată la ușa lui, la ușa noastră... Noi, bărbații-bănci, femeile-puzzle. Ne-au lăsat în păstrare „comorile lor” sâni, fețe, picioare de vedetă sau de manechin, mâini de pianiști celebri, de sculptori renumiți. În schimb au luat membrele noastre, anonime, incolore, sânii noștri plați, mușchii noștri scofâlciți. Părul nostru rar, fețele noastre obișnuite. Mâinile noastre fără glorie, fără talent, fără a ști ceva anume, degetele noastre nepricepute, incapabile să țină un penel, un scalpel, să mângâie clapele pianului sau să mânuiască un arcuș. Au plecat, liniștiți, apărați de o carcasă „banală”, fără valoare... Vedetele, starurile publicitare care și-au schimbat fețele au devenit de nerecunoscut, nimeni nu le mai putea identifica sub sărmanele trăsături de studenți miopi cu pielea grasă, cu porii dilatați. Se vor putea deplasa liber, în ziua mare, își vor putea concedia gorilele pentru un timp. Devenite anonime, nu vor mai

cunoaște angoasa care le cuprindea la apropierea cuiva despre care nu știi dacă vrea un autograf sau să-ți arunce în față obișnuitul flacon cu acid sulfuric...

„Manualii": pianiștii, chirurgii nu se vor mai teme de loviturile de ciocan peste falange, nemiloasa zdrobire în menghină, pentru că aceste degete nu le mai aparțin. Pentru că toți vor reveni, cu ocazia unui film, a unei serii de fotografii, a unei operații, a unui concert, pentru a-și relua bunurile, sub escortă, ghemuiți în fundul unei mașini blindate, vor veni cu toții, să-și reîmbrace mâinile, fețele... Și apoi totul va reîncepe, schimbul, păstrarea...

Bineînțeles, riscăm. Riscăm din gros. Schimburile se fac întotdeauna în cel mai deplin secret și Vandalii ignoră probabil în cea mai mare parte cacialmaua care le e administrată, dar nu e imposibil ca un comando să sfârșească prin a-ți strivi mâinile crezând că le neutralizează pe ale vreunui coafez celebru... Cazul s-a produs deja de mai multe ori. Câți dintre noi nu și-au văzut restituite elementele atrofiate, mutilate, pline de cicatrici sau răni... E și o primă de riscuri, știu, și o primă specială pentru „deteriorare". Și alocația pe care ți-o furnizează clientul drept „compensație materială și morală".

De fapt, încercăm să nu ne gândim. Ghinionistul care acumulează trei accidente, față vitriolată, mâini strivite, picioare arse, își vede cariera de om-bancă terminată pentru totdeauna. La urma, urmei cine vrea să împrumute membre distruse, deformate, și să se vadă deodată transformat în infirm?

Clientul nu riscă nimic, elementul împrumutat îi va fi primit întotdeauna înapoi, chiar dacă a suferit mușcătura a douăzeci de lame de ras.

Trebuie să te bizui pe noroc. Unele femei-puzzle și-au satisfăcut întregul stagiu fără o zgârietură... Cel puțin așa ne zice Irshaw când moralul începe să dea semne de scădere.

Uneori mi-e frică, frică că mă trezesc într-o dimineață, peste cinci ani, bogată, foarte bogată, dar deformată și desfigurată.

Și apoi mai sunt dubioasele propuneri ce mi se fac fără știrea lui Irshaw. Ca bătrâna aia care mi-a propus într-o zi să-mi cumpere

definitiv, și pentru o avere, picioarele. Picioarele mele tinere.

„Nimeni n-o să știe, șoptea ea cu voce joasă și hârâită, patronul tău nu va putea să mă găsească niciodată. Banii vor fi depuși într-un cont numerotat în Elveția, vom aranja un accident de mașină, un incendiu...” Și-a ridicat fusta. Picioarele erau vinete, uscate ca și cum mușchii ar fi dispărut, lăsându-i pielea să fluture, neîntinsă. Și n-am putut...

Mai sunt propunerile infirmilor bogați gata pentru orice sacrificiu financiar pentru a se debarasa de membrele paralizate, insensibile, pentru a pune mâna pe una din părțile sănătoase ale corpului nostru. Unii au acceptat, știu, spre marea furie a lui Irshaw, care i-a izgonit, oprindu-și jumătate din procentajul lor pentru „ruptură de contract”. Ce-au devenit? Ce face Jack?

Îmi plăcea mult Jack. Ocupa camera situată chiar în fața camerei mele. Voia să-și cumpere o fermă de oi și terenuri, multe terenuri, dar nu avea răbdare, într-o zi a fugit cu mâinile unui pianist de jazz care i le lăsase în păstrare. A cerut o răscumpărare, o răscumpărare enormă, amenințând că n-o să mai revină niciodată și o să păstreze mâinile pentru totdeauna. Pianistul a plătit și Jack a revenit să se lungească pe stelajul sălii scufundată în întunericul transferului... Dar la aprinderea luminii și-a putut vedea mâinile la capătul brațelor, mâinile ce tocmai îi fuseseră restituite și cărora pianistul le secționase toate degetele la nivelul primei falange, sub anestezie...

Nu l-am revăzut pe Jack niciodată.

Altă dată, un travestit mi-a propus să-mi cumpere sexul... sexul meu de femeie. M-am imaginat un moment, monstru hermafrodit, bogat și solitar, și eram gata să urlu.

Poate voi înnebuni într-o zi. Nervii îmi vor ceda, capul îmi va crăpa... Atunci voi mutila fără nicio deosebire toate piesele ce le voi avea în păstrare... Mâini, picioare, sâni, cu împunsături de cuțit, de coupe-papier, de pilă de unghii, alăturându-mă fără a-mi da măcar seama rândurilor de Vandali dintre cei mai puri.

Dar nu... exagerez, o știu. Irshaw va fi mereu aici în momentele de depresie punându-mi câteva comprimate de Valium în căușul palmei, vorbindu-mi de biștari, de fermă, de pădure, de terenuri, de cai

alergând liberi și nelegați niciodată de nimeni... Irshaw mă va ajuta... îmi va spune „copila” mea, „odorul” meu. Suntem cu toții copiii lui.

Mi-au luat mâinile în dimineața asta, dreapta și stânga. N-am simțit nimic, acum sunt obișnuită...